

Sygn. akt II Cz 288/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący - SSO Janusz Kasnowski (spr.)

Sędziowie - SO Irena Dobosiewicz

SO Barbara Jankowska - Kocon

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2015 roku w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku

(...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (wierzyciela)

przeciwko

A. G. (dłużniczce)

o egzekucję świadczenia pieniężnego

na skutek zażalenia dłużniczki A. G. na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 9 lutego 2015r. w sprawie o sygn. akt XII Co 10579/14

postanawia:

1/ uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego;

2/ zawiesić postępowanie wywołane skargą dłużniczki na czynność Komornika Sądowego M. B. przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy w postaci postanowienia z dnia 21 listopada 2014r. w sprawie KM 4779/14 - do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie z powództwa A. G. (dłużniczki) przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 21 maja 2014r., opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 23 lipca 2014r. (XII Co 4646/14), toczącej się w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy pod sygn. XII C 209/14.

II Cz 288 / 15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 9 lutego 2015r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił skargę A. G. na czynność Komornika Sądowego M. B. działającego przy tym Sądzie z dnia 21 listopada 2014r., podjętą w sprawie egzekucyjnej z wniosku (...) Bank (...) S.A. w W. o sygn.. KM 4779/14, a polegającą na obciążeniu A. G. kosztami postępowania egzekucyjnego.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że A. G. przedłożyła zaświadczenie z prokuratury z dnia 17.11.2014r. w sprawie Ds. 2216/14 o wszczęciu śledztwa w przedmiocie posłużenia się przez nieznaną osobę jej dowodem osobistym oraz jej danymi przy zawieraniu umowy z (...) (wierzycielem w sprawie egzekucyjnej), a także załączyła opinię biegłego sądowego wskazującą, że podpis na tej umowie nie został przez nią złożony. Twierdziła, że nigdy nie była dłużnikiem (...) Bank (...) S.A., a w konsekwencji wystawienie przez niego bankowego tytułu egzekucyjnego wobec niej i wszczęcie egzekucji nie było uzasadnione. Nadto wskazała, że w związku z wszczęciem egzekucji złożyła w tym Banku reklamację, która została uwzględniona i Bank wniósł o umorzenie egzekucji.

W tych okolicznościach Sąd Rejonowy uznał, że nie powinno dochodzić do sytuacji, w której osobę pokrzywdzoną przez przestępstwo i w istocie nie posiadającą zadłużenia wobec wierzyciela dotyczą kolejne ujemne konsekwencje w postaci obciążenia obowiązkiem ponoszenia kosztów postępowania egzekucyjnego. Dlatego ustawodawca mając na uwadze takie i podobne przypadki, w oparciu o zasady współżycia społecznego wprowadził unormowanie zawarte w art.49 ust.2b ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Stanowi on, że jeżeli osoba skarżąca nie miała możliwości przed prawomocnym zakończeniem postępowania egzekucyjnego wykazania okoliczności, iż orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności zostało uchylone lub zmienione w taki sposób, że nie nadaje się do wykonania, utraciło moc lub tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności z przyczyn innych niż zaspokojenie wierzyciela, może złożyć wniosek o uchylenie postanowienia (tu z dnia 21 listopada 2014r.) w przedmiocie obciążenia kosztami postępowania, a w przypadku pobrania opłaty może także żądać jej zwrotu, z tym zastrzeżeniem, że wykaże powyższe okoliczności. Wówczas stosuje się odpowiednio przepis art.49 ust.4 w/w ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, który stanowi, że w razie niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty egzekucyjne, o których mowa w ust.1 i 2 tego przepisu, uiszcza wierzyciel. Zatem – zdaniem Sądu Rejonowego – obrona A. G. (dłużniczki) w postępowaniu skargowym byłaby możliwa dopiero po prawomocnym rozstrzygnięciu postępowania o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Z tych zasadniczych przyczyn Sąd Rejonowy skargę A. G. oddalił – na podstawie art.767 kpc (szersze uzasadnienie – k.43 do 45).

Z treści obszernego zażalenia A. G. wynika, że domagała się jego zmiany poprzez dokonanie zmiany zaskarżonego postanowienia Komornika Sądowego z dnia 21 listopada 2014r. i obciążenie kosztami egzekucji wierzyciela.

Skarżąca zarzuciła Sądowi Rejonowemu w szczególności:

- naruszenie przepisu art. 49 ust.2b oraz ust.4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji (w związku z art.770 kpc) poprzez ich niewłaściwą wykładnię i w konsekwencji nieuzasadnione przyjęcie, że nie dają one podstawy do obciążenia wierzyciela kosztami niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego w sytuacji, gdy nie doszło do prawomocnego pozbawienia wykonalności tytułu egzekucyjnego;
- naruszenie art.177 § 1 pkt 1 kpc poprzez nieuwzględnienie jej wniosku o zawieszenie postępowania skargowego do czasu rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy powództwa przeciwegzekucyjnego (o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego).

W dalszej części zażalenia skarżąca przedstawiła szersze uzasadnienie przywołanych zarzutów (k.52 – 56).

W odpowiedzi na zażalenie wierzyciel (...) Bank (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie na jego rzecz od dłużniczki zwrot kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych (k.66 – 68).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie A. G. podlegało uwzględnieniu, ale – w okolicznościach tej sprawy – mogło jedynie doprowadzić do uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Wstępnie celowe jest powtórzenie za Sądem Rejonowym, że co do zasady – w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela (jak w sprawie KM 4779/14 prowadzonej przez Komornika Sądowego M. B.) –

Komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową i pozostałe koszty egzekucyjne (zgodnie z art.49 ust.2 ustawy z dnia 29.08.1997r. o komornikach sądowych i egzekucji i art.770 kpc). Tego przepisu ust.2 nie stosuje się między innymi w sytuacji gdy dłużnik wykaże, że tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności z przyczyn innych niż zaspokojenie wierzyciela (jak stanowi ust.2a art.49). W takim przypadku stosuje się odpowiednio ust.4 art.49 w/w ustawy, który pozwala – w razie niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego – obciążyć opłatami wierzyciela. Niezbędne wyjaśnienia dopełnienia treści art.49 ust.2b, także przywołanego przez Sąd Rejonowy, że jeżeli wykazanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego nie było możliwe przed zakończeniem postępowania egzekucyjnego, to dłużnik może złożyć wniosek o uchylenie postanowienia, którym Komornik nałożył na niego obowiązek uiszczenia opłat, a w przypadku ich pobrania może żądać ich zwrotu, także później tj. po uzyskaniu dowodu, że tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności.

W sprawie postępowanie egzekucyjne wszczęte wobec A. G. zostało umorzone na wniosek wierzyciela w dniu 21 listopada 2014r., a więc zanim wszczęła ona przez Sądem Rejonowym w Bydgoszczy postępowanie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (akta komornicze KM 4779/14 – k.45). W świetle wyżej przywołanych przepisów prowadziłyby to do wniosku, że co do zasady Komornik Sądowy miał podstawy do nałożenia na nią obowiązku uiszczenia opłaty stosunkowej, co jednak budzi uzasadnione wątpliwości, co do słuszności (sprawiedliwości) takiego działania. Zwrócił już na to uwagę Sąd Rejonowy swoim stwierdzeniem, że nie powinno dochodzić do sytuacji, w której osobę pokrzywdzoną przez przestępstwo i w istocie nieposiadającą zadłużenia wobec wierzyciela dotyczą kolejne ujemne konsekwencje w postaci obciążenia obowiązkiem ponoszenia kosztów postępowania egzekucyjnego. Skarżąca postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy o umorzeniu dochodzenia dostatecznie uprawdopodobniła, że nie zawierała umowy kredytowej z bankiem wierzyciela i opinią biegłego z dziedziny badania pisma ręcznego sporządzoną w postępowaniu prokuratorskim uprawdopodobniła, że podpis widniejący na umowie kredytowej nie został przez nią złożony (k.9 – 10 i 39). W tych okolicznościach obciążenie A. G. w postępowaniu egzekucyjnym opłatą stosunkową i innymi kosztami egzekucji było – zdaniem Sądu Okręgowego – jednak przedwczesne.

Dlatego też Sąd odwoławczy uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania, uznając, że istota sprawy nie została rozpoznana i zależy od wyniku toczącego się postępowania w sprawie zawisłej w tym Sądzie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności o sygn. XII C 209/14 (na podstawie art.386 § 4 kpc w związku z art.397 § 2 i art.13 § 2 kpc). W konsekwencji, do czasu zakończenia tego ostatniego postępowania, zawiesił postępowanie w tej sprawie wywołane skargą A. G. na czynności Komornika Sądowego (po myśli art.177 § 1 pkt 1 kpc w związku z art.13 § 2 kpc), czego Sąd Rejonowy uprzednio nie uczynił, mimo jej wniosku. Oznacza to, że z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, Sąd Rejonowy winien podjąć postępowanie w przedmiotowej sprawie i poczynić jej rozstrzygnięcie.